

ט"ו חשוון תשפ"ד
30 אוקטובר 2023

לכבוד
מר טל כהן, מנכ"ל
חברת אלקטרה אפיקים

שלום רב,

דחוף!

הנדון: גל גזענות כלפי נהגים ערבים בחברת אלקטרה אפיקים

בשם המרכז לנפגעי גזענות, מיסודו של המרכז הרפורמי לדת ומדינה - הזרוע הציבורית המשפטית של התנועה הרפורמית - יהדות מתקדמת בישראל, הריני לפנות אליך בדחיפות בעניין שבנדון, כדלקמן:

1. על רקע מצב המלחמה בו שרויה מדינת ישראל נגד ארגון החמאס, אנו עדים לגל עכור ומתמשך של התנכלויות על רקע גזעני המופנות כלפי עובדים ערבים בכל רחבי הארץ, בכלל זה, עובדים המועסקים כנהגי אוטובוסים בחברות תחבורה ציבורית ובהן גם חברת אלקטרה אפיקים (להלן: **"החברה"**).
  2. על פי כתבה שפורסמה בנושא ביום 24.10.23 באתר העיתון "דה מארקר" (להלן: **"הכתבה"**), על רקע מצב המלחמה, נהגי אוטובוס ערבים המועסקים בחברה סובלים מהתנכלויות גזעניות אלימות מצד נוסעים.
  3. על פי הכתבה, ישנן קבוצות וואטסאפ שכונתיות של תושבים, כמו למשל בשכונות רמות וגבעת זאב בירושלים, בהן תועדו התבטאויות מסיתות נגד ערבים ואף נעשו ניסיונות להתארגן כדי לפעול באלימות נגד נהגי אוטובוס ערבים. כך למשל, באחת מהקבוצות היה ניסיון להתארגן על מנת לתקוף נהגי אוטובוס ערבים בתחנה המרכזית, ואחד המשתתפים קרא לזה **"נכבה 2"** ו"הטיהור". בקבוצה בשם "קידום התחבורה בגבעת זאב", נכתב, בין היתר, **"עם החיות אדם האלה — רק בכוח... שיגידו תודה שיהודים פה לא שוחטים אותם אחד אחד"**.
  4. עוד צוין בכתבה כי בחניון האוטובוסים שבשכונת רמות רוססו כתובות גרפיטי גזעניות בהן נכתב: **"כהנא צדק"** ו"מוות לערבים", כי נהגים ערבים מוטרדים על ידי נוסעים - כך למשל נוסע עיכב את האוטובוס בדרישה מנהג ערבי לומר "בוז לחמאס", כי נגד נהגים ערבים ננקטת אלימות על ידי נוסעים באמצעות יידוי אבנים, יריקות ותקיפות, וכי אף נגרם נזק לתחנות אוטובוס עליהן הודבקו שלטים גזעניים נגד ערבים.
- להלן קישור לכתבה:

https://www.hemarker.com/news/2023-10-24/ty-article/0000018b-625c-d288-afef-f2dcdbc60000?utm_source=App_Share&utm_medium=Android_Native&utm_campaign=Share

5. נוכח מצב דברים זה ונוכח אווירת החשדנות והעוינות הכללית המופנית בימים אלה כלפי כל מי שהינו חלק מהציבור הערבי בישראל, רבים מנהגי האוטובוס הערבים חוששים לביטחונם ולשלמות גופם ומשכך נאלצים להיעדר ממקומות העבודה שלהם.

6. כך למשל, בפנייה של יו"ר ההסתדרות הלאומית, מר יואב שמחי, מיום 23.10.23 צוין ביחס לנהגי תחבורה ציבורית ערבים כי שיעור של כ-60% בלבד מהם הגרים במשולש ובגליל ושיעור זעום בהרבה של כ-4% מהם הגרים במזרח ירושלים מתייצבים לעבודה.
7. אך מובן הוא כי התנכלויות גזעניות ואלימות המופנות באופן חוזר ונשנה ממועד תחילת המלחמה כלפי נהגי אוטובוס ערבים אך על רקע השתייכותם הלאומית, והמונעות מהם להתייצב לעבודתם מחשש לביטחונם, גורמות לפגיעה קשה בזכויות יסוד חוקתיות לכבוד לשוויון ולחופש עיסוק של הנהגים.
8. בנסיבות אלה, חובתכם לנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותכם על מנת להבטיח לנהגי האוטובוס המועסקים על ידכם סביבת עבודה בטוחה ומוגנת מפני אלימות ומפני גזענות, מתעצמת ביתר שאת.
9. בתוך כך, על מנת להגן על ביטחונם של הנהגים ועל זכותם להמשיך ולעבוד בחברה תוך שמירה על שלום וביטחונם, אנו קוראים לכם לנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותכם על מנת להגביר את הביטחון האישי של הנהגים, בכלל זה:
  - א. לפעול להסרה מיידית מחניוני אוטובוסים, מתחנות אוטובוסים ומאוטובוסים של החברה, של כל שילוט או כתובת גרפיטי הכוללים מסר גזעני נגד ערבים;
  - ב. בכל מקרה בו מאותרים שילוט או כתובת גרפיטי בעלי מסר גזעני בחניוני אוטובוסים, בתחנות אוטובוסים ובאוטובוסים של החברה - להגיש תלונה למשטרה על מנת שימוצה הדין עם הגורמים העומדים מאחורי השילוט/כתובת הגרפיטי בעלי המסר הגזעני;
  - ג. לפעול בכל דרך אפשרית על מנת להביא למיגור תופעת האלימות המופנית נגד נהגי אוטובוס ערבים, לרבות באמצעות הצבת מצלמות אבטחה בכל האוטובוסים, הפרדת הנהג מהנוסעים באמצעות מחיצה, וכן הגשת תלונה במשטרה נגד כל גורם שנוקט אלימות נגד נהג ערבי;
  - ד. לפרסם גילוי דעת לנהגי החברה המפרט את כלל הצעדים הננקטים על ידכם על מנת להגן על שלום וביטחונם בימים אלה והמבהיר כי הנכם נוקטים בכל האמצעים העומדים לרשותכם על מנת לייצר עבורם סביבת עבודה בטוחה ומוגנת.
10. לאור חומרת ודחיפות הדברים אודה להתייחסותכם בהקדם האפשרי.

בכבוד רב

ריקי שפירא-רוזנברג, עו"ד

העתקים:

מר יעקב מרגי, שר העבודה והביטחון החברתי
גב' מירי רגב, שרת התחבורה והבטיחות בדרכים
היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות, משרד המשפטים

